Warszawa, dnia 22 grudnia 2020 r.

INSPEKCJA WETERYNARYJNA
GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII
Bogdan Konopka

Według rozdzielnika

Nasz znak: GIWz.420.17.2020(1)

Dot. sprawy nr: pismo z dnia:

Szanowni Państwo

W nawiązaniu do pisma GIWz.420.17.2020 z dnia 23 listopada 2020 r. przesyłam w załączeniu zalecenia dotyczące postępowania w przypadku podejrzenia wystąpienia wirusa na fermie norek uzupełnione, zgodnie z uwagami otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego.

Z poważaniem

GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII
z up.
dr n. wet. Mirosław Welz
Z-ca Głównego Lekarza Weterynarii

Rozdzielnik
1. Wiktor Szumilewicz Prezes Krajowej Izby Izb Rolniczych ul. Żurawia 24 lok. 15, 00-515 Warszawa,
2. Daniel Chmielewski Prezes Polskiego Związku Hodowców Zwierząt Futerkowych, Al. Jerozolimskie 65/79 lok 19.26
3. Jan Gąsiorek Prezes Zarządu Polskiego Związku Hodowców i Producentów Zwierząt Futerkowych, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
4. Wojewódzcy Lekarze Weterynarii – wszyscy
5. Graniczni Lekarze Weterynarii -- wszyscy
6. Jacek Łukaszewicz Prezes Krajowej Izby Lekarsko- Weterynaryjnej, al. Przyjaciół 1 lok. 2; 00–565 Warszawa
7. Izabela Kucharska Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego, ul. Targowa 65 03-729 Warszawa

Główny Inspektorat Weterynarii ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
tel.: (22) 623-20-88, fax: (22) 623-14-08, e-mail: wet@wetgiw.gov.pl, www.wetgiw.gov.pl

Zalecenia Głównego Lekarza Weterynarii w zakresie postępowania w przypadku podejrzenia zakażania SARS-Cov-2 na fermie norek

1. Właściciel fermy lub lekarz weterynarii podejrzewający zakażenie wirusem SARS-CoV-2 norek lub innych łasicowatych powinien niezwłocznie skontaktować się z właściwym miejscowo powiatowym lekarzem weterynarii (PLW) w celu potwierdzenia lub wykluczenia zaistnienia choroby zakaźnej potencjalnie zagrażającej zdrowiu ludzi.

Zalecenia dla osób zarządzających fermą na której utrzymywane są zwierzęta futerkowe:

- Wyznaczenie pracownika odpowiedzialnego za wdrożenie i nadzorowanie realizacji procedury oraz koordynującego działania w przypadku podejrzenia lub potwierdzenia wystąpienia COVID-19 u jednego z pracowników lub osób związanych z podmiotem nadzorowanym.
- Kontrola i wzmocnienie stosowanych procedur mycia i dezynfekcji rąk przez wszystkich pracowników.
- Restrykcyjne przestrzeganie zasad higieny osobistej – umieszczenie w widocznych miejscach opisów prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk.
- Zamontowanie dodatkowych pojemników do odkażania rąk w miejscach ogólnodostępnych oraz przed wejściami i wyjściami z obszarów przetrzymywania zwierząt.
- Podzielenie pracowników pracujących na jednej zmianie na grupy, które nie mają ze sobą kontaktu, zwłaszcza podczas przerw, czy w szatni przed rozpoczęciem i po zakończeniu pracy; dodatkowo zalecane jest w miarę możliwości aby unikać krzyżowania się naturalnych dróg ich przemieszczania.
- Należy zapewnić systematyczne wietrzenie pomieszczeń, w których przebywają pracownicy.
- Obligatoryjne noszenie maseczek ochronnych w obrębie fermy, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów będących miejscem utrzymywania zwierząt.
- Wstrzymanie się od prowadzenia audytów zewnętrznych, a w przypadkach koniecznych kontroli służb państwowych, kontrolerzy powinni być wyposażeni w jednorazową odzież i maseczki ochronne.
- Prowadzenie obowiązkowych pomiarów temperatury u wszystkich osób wchodzących na teren fermy. Pomiaru dokonuje wyznaczony i odpowiednio przeszkolony pracownik, wyposażony w środki ochrony osobistej (maseczka, rękawiczki i kombinezon jednorazowy). Optymalnym urządzeniem do pomiaru temperatury jest termometr bezdotykowy,

w przypadku innego rodzaju termometru powinien on być dezynfekowany po każdym użyciu. Za temperaturę graniczną, powyżej której należy podjąć działania przyjmuje się wynik 37,8°C.

- Przygotowanie pomieszczenia, które będzie służyło za czasową izolatkę dla osób, u których pomiar temperatury lub inne objawy mogą wskazywać na ewentualne zakażenie wirusem SARS-COV-2. Zaleca się ustalenie obszaru, w którym poruszał się i przebywał chory pracownik, przeprowadzenie rutynowego sprzątania, zgodnie z procedurami zakładu oraz zdezynfekowanie powierzchni dotykowych (klamki, uchwyty itp.) Zaleca się ustalenie listy pracowników oraz innych osób przebywających na fermie(jeśli to możliwe) obecnych w tym samym czasie na fermie, którzy mieni kontakt z chorym pracownikiem. Informacja posłuży do dochodzenia epidemiologicznego prowadzonego przez państwowego powiatowego inspektora sanitarnego w ognisku.
- Zalecić pracownikom, u których występują objawy wskazujące na COVID - 19 bezwzględne pozostanie w domu (elastyczne podejście pracodawcy i nie karanie za absencję). Pracownik powinien jak najszybciej powiadomić o tym pracodawcę i skontaktować się z lekarzem.
- Ograniczenie dostępu na fermę zwierząt nieprodukcyjnych i wdrożenie środków mających na celu wykluczenie z budynków zwierząt domowych, gryzoni, ptaków i innych dzikich zwierząt.

Zalecenia dla pracowników:

- Nie należy podawać rąk na powitanie/pożegnanie,
- W trakcie pracy należy zachowywać bezpieczny dystans min. 1,5 m.
- Należy obligatoryjnie nosić maseczkę ochronną w obrębie fermy, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc utrzymywania zwierząt.
- Nie należy dotykać rękami okolicy oczu, nosa i ust.
- W trakcie kichania i kaszlu zasłaniać usta i nos chusteczką lub zgięciem ręki w stawie łokciowym.
- Nie należy dotykać gołymi dłońmi włączników, klamek, poręczy i innych powierzchni dotykanych przez wiele osób.
- Należy dokładnie myć ręce mydłem przez ok. 20 sekund oraz stosować alkoholowe środki do dezynfekcji rąk.
- W przypadku wystąpienia objawów chorobowych, wskazujących na COVID-19, należy pozostać w domu, (podobnie w sytuacji potencjalnego narażenia na kontakt z osobą zakażoną koronawirusem). Pracownik powinien natychmiast powiadomić o tym pracodawcę oraz skontaktować się z lekarzem.
- Należy traktować wszelkie powierzchnie dotykane przez wiele osób jako potencjalnie skażone wirusem.

2. W przypadku otrzymania przez PLW informacji od jej właściciela lub za pośrednictwem Inspekcji Sanitarnej, o potwierdzeniu COVID-19 wśród osób zatrudnionych na fermie, pobiera on próby (wymazy) i przesyła do badań w PIWet-

PIB w Puławach, a przypadku zwiększonych upadków pobiera od co najmniej 5 norek padłych (w czasie nie przekraczającym 48 h od padnięcia) narządy wewnętrzne, w szczególności płuca, tchawicę, jelita i nerki.

3. W przypadku podejrzenia zakażenia zwierząt zaleca się następujące działania:
   - Ograniczenie dostępu do pomieszczeń i budynków, w których trzymane są zwierzęta produkcyjne.
   - Ograniczenie dostępu tylko do niezbędnego personelu.
   - Zwiększenie poziom ochrony indywidualnej pracowników podczas pracy z, lub w pobliżu chorych zwierząt.
   - Nie wywożenie z fermy zwierząt, karmy i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego do czasu wykluczenia lub potwierdzenia podejrzenia.
   - Odizolowanie od innych zwierząt, zwierząt podejrzanych lub z pozytywnym wynikiem testu na SARS-CoV2.
   - Zabezpieczenie pracowników, którzy muszą mieć kontakt z ww. zwierzętami w środki ochrony dróg oddechowych (np. maska z filtrem N95).
   - Nie używanie do czyszczenia sprężonego powietrza i/lub wody pod ciśnieniem ani żadnych innych metod, które mogą powodować powstanie aerozolu z materiału zakaźnego.
   - Do czyszczenia i dezynfekcji miejsc potencjalnie skażonych SARS-CoV-2 powinny być odpowiednie środki do dezynfekcji rąk i powierzchni; w tym zakresie należy postępować zgodnie z instrukcjami producentów stosowanych środków czyszczenia lub dezynfekcji. Informacje nt. dostępnych na rynku i dopuszczonych do stosowania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków do dezynfekcji (środków biobójczych) udostępnione są w Wykazie Produktów Biobójczych na stronie właściwego Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych http://bip.urpl.gov.pl/pl/biuletyny-i-wykazy/produkty-biob%C3%B3jcze
   - Osoby narażone na kontakt z chorymi zwierzętami powinny samodzielnie monitorować temperaturę ciała lub występowanie podejrzanych objawów przez okres 14 dni, licząc od dnia ostatniego takiego kontaktu.

GŁÓWNY LEKARZ WETERYNARII
z up.
dr n. wet. Mirosław Welz
Zastępca Głównego Lekarza Weterynarii